



Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bevolkingsonderzoek borstkanker

Uitnodiging



Wat is het bevolkingsonderzoek borstkanker?

Het bevolkingsonderzoek borstkanker is een gratis medisch onderzoek naar borstkanker. Alle vrouwen in Nederland van 50 tot en met 75 jaar krijgen elke twee jaar een uitnodiging om mee te doen. U beslist zelf of u meedoet. Als u meedoet, maken we röntgenfoto's van uw borsten. Zo kunnen we mogelijk zien of u borstkanker heeft voordat u er zelf iets van merkt.

Waarom is er een bevolkingsonderzoek?

Eén op de zeven vrouwen in Nederland krijgt borstkanker. Het bevolkingsonderzoek is bedoeld om borstkanker zo vroeg mogelijk te ontdekken. Hoe eerder borstkanker wordt ontdekt, hoe groter de kans op een succesvolle behandeling. Ook is dan vaak een minder ingrijpende behandeling nodig.

Wat is borstkanker?

- Het lichaam bestaat uit miljoenen cellen. Door veranderingen in cellen kunnen deze te snel gaan groeien en het lichaam beschadigen. Dit kan kanker worden.
- In het begin kan borstkanker groeien zonder dat u er iets van merkt.
- Borstkanker kan langzaam maar ook snel groeien. Dat is bij iedereen anders.
- Aan borstkanker kunt u doodgaan. Als het vroeg wordt ontdekt, is de kans groter dat u kunt genezen.

Voor wie is het bevolkingsonderzoek?

Het bevolkingsonderzoek is voor mensen van 50 tot en met 75 jaar. Borstkanker komt vaker voor in deze leeftijdsgroep. Van de tien personen die borstkanker krijgen zijn er acht ouder dan 50. Bij vrouwen tussen de 50 en 75 jaar zijn de voordelen van het bevolkingsonderzoek groter dan de nadelen.

Soms is het minder zinvol voor u om mee te doen aan het bevolkingsonderzoek. Of is een andere controle beter voor u. Bijvoorbeeld als u een zeer slechte gezondheid heeft. Bespreek met uw huisarts wat u het beste kunt doen. Doe dit ook als u mogelijk meer risico heeft op borstkanker door een erfelijke aanleg of door borst- of eierstokkanker in uw familie.

Misschien weet u door andere redenen niet zeker of u kunt meedoen. Hieronder leest u het antwoord op veelvoorkomende vragen:

Ik ben op dit moment onder behandeling/controle voor borstkanker, wat nu?

U kunt niet meedoen aan het bevolkingsonderzoek borstkanker. U kunt zich voor deze onderzoeksronde afmelden op Mijn Bevolkingsonderzoek via www.bevolkingsonderzoeknederland.nl met uw DigiD. Bellen of mailen met Bevolkingsonderzoek Nederland kan natuurlijk ook.

Ik heb borstprothesen, kan ik meedoen?

Ja, u kunt meedoen. Uw borst wordt tijdens het maken van borstfoto's tussen twee platen gedrukt. Volgens plastisch chirurgen is de kans heel klein dat prothesen kapot gaan door de druk. Er is volgens hen daarom geen bezwaar om mee te doen aan het bevolkingsonderzoek.

Heeft u PIP-implantaten, laat deze dan voor deelname aan het borstsonderzoek controleren door een specialist.

Lees meer over wel of niet meedoen op www.bevolkingsonderzoekborstkanker.nl.

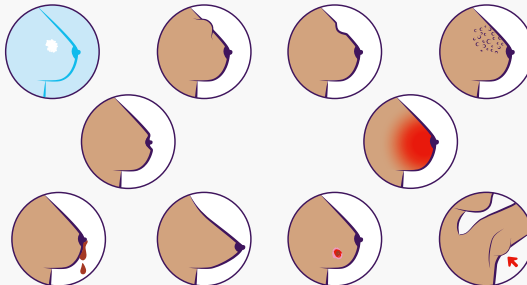
Wat moet ik doen bij klachten of veranderingen aan een borst?

Ga bij klachten of veranderingen aan een borst altijd naar uw huisarts. Ziet of voelt u een van de onderstaande klachten of veranderingen? Doe dan niet mee aan het bevolkingsonderzoek borstkanker. Maar maak meteen een afspraak met uw huisarts. Krijgt u klachten na deelname aan het bevolkingsonderzoek, ga ook dan altijd naar de huisarts.

- U voelt een knobbeltje, zwelling of verharding in uw borst.
- U ziet of voelt een bult op uw borst.
- U heeft deukjes of kuiltjes in uw borst.
- De huid van uw borst heeft putjes en ziet eruit als een sinaasappelschil.
- U ziet roodheid, schilfering of intrekking van een tepel.
- Er komt bloed of vocht uit een tepel.
- De vorm of grootte van uw borst verandert.
- Uw borst voelt anders aan dan normaal.
- U heeft een wondje aan uw borst dat slecht geneest.
- U voelt een zwelling in uw oksel.



*Ziet of voelt u een verandering aan uw borsten of oksel?
Of heeft u een klacht aan uw borsten?
Wacht niet op het onderzoek maar bel direct uw huisarts!*



Het onderzoek in 5 stappen

1. De brief

U heeft bij deze folder een uitnodiging ontvangen om röntgenfoto's van uw borsten te laten maken.



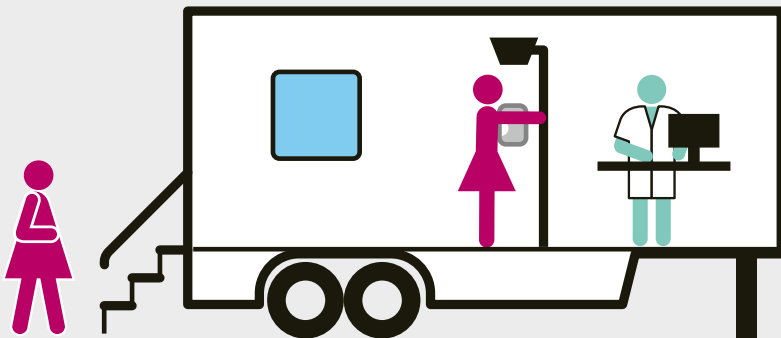
- Vul de vragen op de achterkant van de brief in.
- Neem de brief en uw identiteitsbewijs mee (paspoort, identiteitskaart of rijbewijs).



2. Het onderzoekscentrum

Het onderzoek gebeurt in een onderzoekscentrum bij u in de omgeving. Een medewerker controleert eerst uw gegevens.

- 🕒 De afspraak duurt ongeveer 20 minuten.

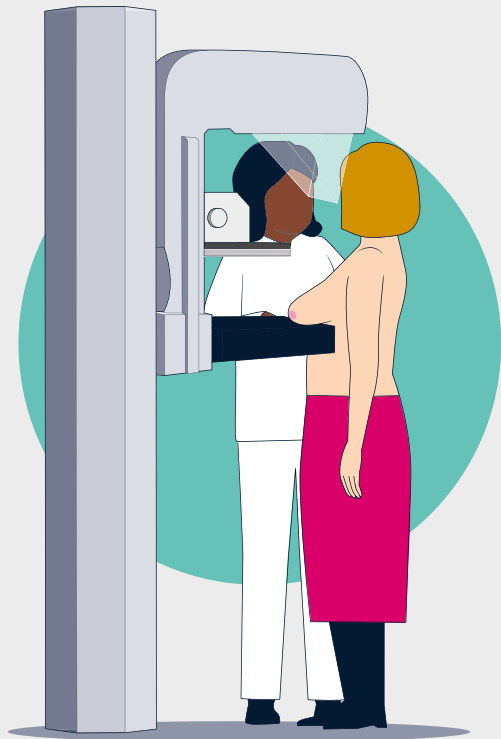


3. Röntgenfoto's

Bent u aan de beurt? Dan doet u in een kledhokje uw bovenkleding uit. We vertellen u wat er gaat gebeuren. Heeft u littekens op uw borsten? Of zijn uw borsten heel gevoelig? Als u dit vertelt, kunnen we er rekening mee houden.

We maken twee röntgenfoto's van elke borst. Soms zijn er meer foto's nodig. Voor elke foto drukken we uw borst enkele seconden samen tussen twee platen. Dat is nodig om een goede foto te maken, met zo min mogelijk straling.

De druk kan vervelend aanvoelen, maar is niet schadelijk voor uw borsten. U kunt het tegen de medewerker zeggen wanneer het voor u niet meer prettig is. Samen zorgen we ervoor dat het onderzoek zo goed mogelijk verloopt.



4. Zijn alle foto's gelukt?

Na het onderzoek kleedt u zich weer aan en gaat u zitten in de wachtruimte. De medewerker kijkt of de gemaakte foto's van goede kwaliteit zijn. Als dat zo is, bent u klaar. Is dat niet zo? Dan maakt de medewerker een of meer foto's extra.

De röntgenfoto's van uw borsten gaan naar twee radiologen. Radiologen zijn gespecialiseerde artsen. Zij beoordelen apart van elkaar de foto's.



5. De uitslag

Binnen 10 werkdagen versturen wij een brief met de uitslag. Heeft u het onderzoek op dezelfde dag als andere mensen in uw buurt? Het kan gebeuren dat u de brief met uitslag niet allemaal op dezelfde dag ontvangt. Dat zegt niets over de uitslag. Daar hoeft u zich dus niet ongerust over te maken.

Wilt u zien hoe het onderzoek gaat?

Bekijk het filmpje op www.bevolkingsonderzoeknederland.nl/borstonderzoek

Goed om te weten

- In de meeste onderzoekscentra is geen wc.
- Trek makkelijke bovenkleding aan. Neem als u wilt een omslagdoek mee voor tijdens het wachten.
- In het onderzoekscentrum werken vrouwen en mannen.
- Gebruik geen zalf, poeder of lotion op uw bovenlichaam. U mag wel deodorant gebruiken.
- Gebruikt u zinkzalf op uw borsten? Stop daar drie weken voor het onderzoek mee.
- Uw borsten kunnen na het onderzoek nog enkele dagen gevoelig zijn.

Niet vergeten mee te nemen

- Uw identiteitsbewijs (paspoort, identiteitskaart of rijbewijs).
- De brief die u bij deze folder heeft gekregen. Vul alvast de vragen op de achterkant van de brief in.



Het bevolkingsonderzoek is gratis voor u

Meedoen aan het bevolkingsonderzoek is gratis voor u. De overheid betaalt het bevolkingsonderzoek. Het kan zijn dat er vervolgonderzoek in het ziekenhuis nodig is. Dit vervolgonderzoek hoort niet bij het bevolkingsonderzoek. De kosten hiervan vallen onder uw zorgverzekering. Het kan zijn dat u de kosten of een deel ervan zelf moet betalen. Dit hangt af van hoe hoog uw eigen risico is en hoeveel u hiervan heeft gebruikt. Heeft u hier vragen over? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar.

Waarom maken we röntgenfoto's?

Op röntgenfoto's kunnen we afwijkingen zien

Met röntgenfoto's kunnen we het weefsel in uw borsten bekijken. Zo kunnen we afwijkingen ontdekken die misschien borstkanker zijn. Röntgenfoto's zijn nog steeds de beste manier voor het bevolkingsonderzoek om borstkanker te ontdekken.

Hoe eerder we borstkanker ontdekken, hoe groter de kans op een succesvolle behandeling tegen borstkanker.

We gebruiken zo min mogelijk straling bij elke foto

Het maken van röntgenfoto's geeft straling. In het dagelijks leven krijgt u ook straling.

Van elke borst nemen we twee röntgenfoto's. We gebruiken zo weinig mogelijk straling. Straling kan kanker veroorzaken, maar dat risico is bij deze hoeveelheid heel erg klein.



Hoe beoordelen we de röntgenfoto's?

Radiologen beoordelen de röntgenfoto's

Twee radiologen bekijken de röntgenfoto's. Zij zijn specialisten die zoeken naar afwijkingen op de foto's. Ze kijken ieder apart. Als ze een verschillende uitslag geven, worden de foto's opnieuw bekeken.

Nevenbevindingen

De radiologen zoeken op de foto's naar tekens van borstkanker. Soms vinden ze iets anders, dat heet een nevenbevinding. Een nevenbevinding is dus iets dat toevallig gezien wordt. Als het nodig is, geven de radiologen dit door aan uw huisarts. De huisarts belt u daar dan over.

Meer informatie over nevenbevindingen vindt u op www.bevolkingsonderzoekborstkanker.nl.



Een röntgenfoto van uw borst heet 'mammogram'. 'Mamma' is het Latijnse woord voor borst.

Het onderzoek is vooral nuttig als u iedere keer meedoet

Heeft u eerder meegedaan met het bevolkingsonderzoek? Dan vergelijken de radiologen de nieuwe foto's met de foto's van uw vorige onderzoek. Zo kunnen ze zien of er verschillen zijn. Dat kan helpen om afwijkingen vroeg te ontdekken.

U beslist zelf of u meedoet

Net als ieder medisch onderzoek heeft het bevolkingsonderzoek niet alleen voordelen maar ook nadelen. U beslist zelf of u meedoet. Het is belangrijk dat u in elk geval rekening houdt met het volgende:

U kunt zich ongerust maken

Het kan gebeuren dat u wordt doorverwezen naar het ziekenhuis. Bijvoorbeeld omdat er een afwijking gevonden is op een van de röntgenfoto's. Of omdat de foto's niet genoeg informatie geven. Dat hoeft nog niet te betekenen dat u borstkanker heeft.

U heeft kans onnodig behandeld te worden

Bij sommige mensen groeit borstkanker zo langzaam dat zij er tijdens hun leven geen last van zouden krijgen. Uit voorzorg krijgen mensen ook voor deze kanker meestal een behandeling.

U heeft altijd het recht om samen met de arts te beslissen of u een behandeling krijgt en hoe dat gebeurt.

Het bevolkingsonderzoek biedt geen volledige zekerheid

Er is altijd een kans dat borstkanker niet wordt ontdekt. Ook kan het zijn dat u borstkanker krijgt tussen twee onderzoeken in. Daarom is het belangrijk om naar uw huisarts te gaan als u klachten aan uw borsten krijgt.

Wilt u niet meedoen aan het bevolkingsonderzoek?

Meldt u zich dan alstublieft af. Als we weten dat u niet komt, kunnen we iemand anders inplannen. U kunt zich afmelden door met uw DigiD in te loggen op Mijn Bevolkingsonderzoek via www.bevolkingsonderzoeknederland.nl. U kunt ook bellen of mailen. Het telefoonnummer en e-mailadres vindt u in de brief bij deze folder.

Wat kan de uitslag zijn?

Na het onderzoek sturen wij u binnen 10 werkdagen een brief met de uitslag. U kunt **een van de volgende drie** uitslagen krijgen:

1. Geen afwijking gevonden

Er zijn op de röntgenfoto's geen aanwijzingen gevonden voor borstkanker.

U kunt over twee jaar weer meedoen aan het bevolkingsonderzoek. Het onderzoek biedt geen volledige zekerheid. Er is een kans dat borstkanker niet ontdekt wordt. Ook kan borstkanker ontstaan tussen twee onderzoeken in. Krijgt u klachten aan uw borsten? Neem dan contact op met uw huisarts.



98 van de 100 deelnemers
krijgt deze uitslag

2. Niet genoeg informatie

De röntgenfoto's geven niet genoeg informatie. Er is verder onderzoek nodig in het ziekenhuis. Dat kan bijvoorbeeld een extra röntgenfoto of een echografie zijn. In de meeste gevallen is er niets aan de hand.



1 van de 100 deelnemers
krijgt deze uitslag

3. Een afwijking gezien

Er is op de röntgenfoto's een afwijking gezien die borstkanker kan zijn. Er is verder onderzoek nodig in het ziekenhuis. Dat kan een röntgenfoto of een echografie zijn. In de meeste gevallen wordt ook een klein stukje weefsel uit de borst gehaald. Dat hoeft nog niet te betekenen dat u borstkanker heeft.



1 van de 100 deelnemers
krijgt deze uitslag

Uw gegevens

Om het bevolkingsonderzoek uit te voeren moeten we uw gegevens verwerken. Wij houden ons daarbij aan de privacywetgeving. We hebben uw naam, adres en geboortedatum van de gemeente gekregen om u te kunnen uitnodigen. We verwerken uw gegevens ook voor het onderzoek en de uitslag. De resultaten uit uw onderzoek kunnen helpen het bevolkingsonderzoek te verbeteren. De resultaten van alle deelnemers bij elkaar geven veel informatie. We wisselen daarom ook gegevens uit met onderzoeks- en zorginstellingen. Bij wetenschappelijk onderzoek zorgen we ervoor dat de onderzoeker niet weet van wie de gegevens zijn.

In het privacyreglement staat wat er met uw gegevens gebeurt. Kijk voor meer informatie over privacy en het privacyreglement op www.bevolkingsonderzoeknederland.nl/privacy.

We kunnen contact opnemen met uw huisarts

Is er vervolgonderzoek nodig omdat de röntgenfoto's van uw borsten niet genoeg informatie geven? Of omdat we een afwijking hebben gevonden op een van de foto's? Dan nemen we contact op met uw huisarts. De huisarts zorgt voor een verwijzing naar het ziekenhuis.

U kunt bezwaar maken

Wilt u niet dat uw gegevens na het uitvoeren van het bevolkingsonderzoek worden gebruikt voor kwaliteitsonderzoek of wetenschappelijk onderzoek? Maak dan bezwaar via Bevolkingsonderzoek Nederland. Het is belangrijk om dit te doen vóór u meedoet aan het bevolkingsonderzoek. De contactgegevens vindt u in de brief bij deze folder. Kijk voor meer informatie over bezwaar maken op www.bevolkingsonderzoeknederland.nl/bezwaar.

Meer informatie

Meer informatie over de voordelen en nadelen, borstkanker en het onderzoek vindt u op www.bevolkingsonderzoekborstkanker.nl.

Heeft u vragen, tips, klachten of een compliment over het bevolkingsonderzoek?

Bevolkingsonderzoek Nederland voert het bevolkingsonderzoek uit in opdracht van de overheid. Heeft u vragen, tips, klachten of een compliment over het onderzoek? Neem dan contact op met Bevolkingsonderzoek Nederland. De contactgegevens vindt u op www.bevolkingsonderzoeknederland.nl en in de uitnodigingsbrief.



“Ik doe mee aan het onderzoek, want het is voor mij een soort ondersteuning in de zorg voor je lichaam. Je controleert regelmatig zelf of je wat ziet of voelt, maar het onderzoek geeft meer zekerheid of er wel of niet wat aan de hand is.”

“Ik doe niet mee aan het bevolkingsonderzoek, want je krijgt geen volledige zekerheid. En ook kan er tussen twee onderzoeken in iets ontstaan.”

bevolkingsonderzoek

Een bevolkingsonderzoek is een gratis medisch onderzoek om een ziekte vroeg op te sporen. De overheid biedt drie bevolkingsonderzoeken naar kanker aan. Het gaat om de bevolkingsonderzoeken baarmoederhalskanker, borstkanker en darmkanker. Deze ziekten zijn vroeg op te sporen, nog voordat klachten ontstaan.

Aan de inhoud van deze folder is veel aandacht besteed. U kunt er geen rechten aan ontleen.

Informatie in andere talen

U kunt deze informatie lezen in het Engels / Turks / Arabisch / Oekraïens / Russisch op:

This information is available in English at:

Bu bilgiyi Türkçe olarak şu internet sitesinde okuyabilirsiniz:

يمكنكم قراءة هذه المعلومات باللغة العربية على الموقع:

Ви можете прочитати цю інформацію українською на веб-сайті:

Вы можете прочитать эту информацию на русском языке на веб-сайте:



www.bevolkingsonderzoekborstkanker.nl/vertalingen

Deze folder is tot stand gekomen in samenwerking met:

bevolkingsonderzoek
nederland



B borstkanker
vereniging

KWF

LRCB
dutch expert centre
for screening

mha Nederlands
Huisartsen
Genootschap



PHAROS
EXPERTISECENTRUM GEZONDHEIDSVERSCHILLEN

Nederlandse Vereniging voor
Radiologie

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

januari 2023

De zorg voor morgen begint vandaag